

Remissvar

Dnr 2023-211

Datum 2023-05-26

Finansdepartementet
103 33 Stockholm

Vissa förslag på bränsleskatteområdet inför budgetpropositionen 2024

Fi2023/01509

I promemorian redovisas dels ett förslag om pausad indexering av skatt på bränslen 2024 och 2025, dels ett förslag om utökad (fortsatt) skattenedsättning på s.k. jordbruksdiesel under 2024 och 2025. Syftet med indexeringspausen är att motverka höga bränslepriser och därmed åstadkomma en lättnad för hushåll och företag. Skattenedsättningen på jordbruksdiesel syftar till att motverka höga priser på viktiga insatsvaror i berörda näringar, bland annat för att upprätthålla och stärka svensk livsmedelsproduktion.

Konjunkturinstitutet har tidigare instämt i bedömningen att styrande skatter kan behöva räknas upp med den allmänna prisutvecklingen för att reellt säkra den relativprisförskjutning som skatterna syftar till. Det kan dock finnas problem med att schablonmässigt indexera miljöskatter till BNP-utvecklingen.¹ En sådan uppräkningsmetod kan vara motiverad för skatter kopplade till vissa miljöproblem men detta gäller normalt inte för klimatrelaterade skatter med givna utsläppsmål. För klimatrelaterade skatter kan även realvärdessäkring (KPI-indexeringen) ifrågasättas om det är utsläppsmålen som ska vara styrande. En indexering höjer skatten mer än vad utsläppsmålet kräver är sannolikt inte i linje med en kostnadseffektiv klimatpolitik. Konjunkturinstitutet har även tidigare påpekat att en schablonmässig uppräkningsmetod av miljöskattesatser med BNP kan vara förknippad med stabiliseringspolitiska nackdelar, till exempel då skatterna kan komma att höjas även i situationer då BNP sjunker.

Sammanfattningsvis bedömer Konjunkturinstitutet att den föreslagna indexeringspausen kan vara motiverad om målet är att motverka höjda bränslepriser. Men i promemorian konstateras också att föreslagna förändringarna kommer att öka de fossila koldioxidutsläppen. Konjunkturinstitutet vill i detta sammanhang lyfta fram att de klimatpolitiska utsläppsmålen bör beaktas när skattenivåerna bestäms.

Vad det gäller fortsatt sänkt skatt på s.k. jordbruksdiesel så instämmer Konjunkturinstitutet i att detta kan motverka höga priser på viktiga insatsvaror i de berörda branscherna. Vidare instämmer Konjunkturinstitutet i att detta kan bidra till att upprätthålla och stärka svensk livsmedelsproduktion. Men, analogt med synpunkterna på promemorians andra förslag om pausad indexering, är det av vikt att de klimatpolitiska utsläppsmålen beaktas. I promemorian anges att fortsatt sänkt skatt leder till ökade fossila koldioxidutsläpp och försämrade möjligheter att nå Sveriges klimatmål på ett kostnadseffektivt sätt, men det påpekas att denna

¹ Se till exempel Konjunkturinstitutet (2017), Remissvar avseende Vissa punktskattefrågor inför budgetpropositionen för 2018, Dnr. 2017-049.

effekt dock är relativt begränsad då åtgärden endast gäller under 2024 och 2025. Konjunkturinstitutet vill här betona att även temporära åtgärder kan ha icke försumbara effekter på utsläppen om de förlängs flera gånger. Att utsläppseffekten av den sänkta skatten var begränsad på grund av att åtgärden var tillfällig angavs även när åtgärden ursprungligen infördes med slutdatum 30 juni 2023.²

När det gäller utsläppen lyfter promemorian även fram att en ökad svensk livsmedelsproduktion minskar (de globala) växthusgasutsläppen eftersom andra länder har en relativt sett mindre klimatvänlig produktion. Konjunkturinstitutet menar dock att detta argument till stor del saknar relevans då utsläppsmålen inte beaktar denna typ av läckageeffekter samtidigt som det är målen som bör vara styrande för de klimatrelaterade skatternas utformning.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Albin Kainelainen. Föredragande har varit Martin Hill.

Albin Kainelainen
Generaldirektör

² Prop. 2021/22:269.